

Przedszkole nr. 2 Zawiercie

INNOWACJA PEDAGOGICZNA

**„JA POTRZEBUJĘ CIEBIE –
TY POTRZEBUJESZ MNIE –
każdy jest ważny –
mały, duży i starszy”**

PRZEDSZKOLE NR 2

IM. MISIA USZATKA W ZAWIERCIU

mgr BOŻENA KOCŁĘGA

mgr ILONA MACH

OPIS INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ

**Temat innowacji : „Ja potrzebuję Ciebie – Ty potrzebujesz mnie –
każdy jest ważny – mały, duży i starszy”**

Autor innowacji : mgr Ilona Mach, mgr Bożena Kocłęga

**Miejsce realizacji : Przedszkole nr 2 im. Misia Uszatka
W Zawierciu**

**Rodzaj innowacji : innowacja programowa. Programem zostanie
objęta grupa 3, 4, 5 – letnich**

Termin realizacji : 1 rok. Od 1 września 2015r do 30 czerwca 2016

Spis treści:

I. Wstęp

II. Opis zasad innowacji

1. Motywacja wprowadzenia i oczekiwania związane z innowacją

2. Opis, zakres i miejsce innowacji

3. Cechy innowacji

4. Cele ogólne

5. Cele szczegółowe

6. Przewidywane efekty

III. Ewaluacja

IV. Załączniki

V. Bibliografia

„ Nie starzeje się ten, kto nie ma na to czasu”

Benjamin Franklin

„ Na starość jest młodość potrzebniejsza niż za młodu”

Hugo Dionizy Steinhaus

„ Wesole jest życie staruszka”

Jeremi Przybora

**„ Starość we wszystko wierzy. Wiek średni we wszystko wątpi.
Młodość wszystko wie”Oskar Wilde**

I. WSTĘP

W każde życie ludzkie są wpisane trzy etapy: młodość, wiek średni i starość. Każdy z nas ma swój własny punkt widzenia i interpretacje starości. Jedni twierdzą że jest okresem niedoświadczenia, nieporadności, inni że odpoczynku i ciągłym udzielaniu porad młodszym, słowem: etapem mędrca. Według słownika motywów literackich starość to: wiek podeszły, ostatnie lata życia, na które przypada spadek sił witalnych, a nierzadko mentalnych, jednak „nikt nie powinien zostać sam na starość”. Słowa te zawierają w sobie mądrość życiową, gdyż człowiek nie jest stworzony po to, by żyć w samotności, ale potrzebuje kontaktu z innymi ludźmi, wspólnego działania, rozmów, zabawy. Człowiek nie jest z natury istotą samotną, jest stworzony do życia i działania w grupie. Carl Gustav Jung porównuje życie do drogi słonecznej, dzieląc je na okresy nazwane metaforycznie porankiem życia, zenitem i wieczorem. Wszystkie te etapy życia są, zdaniem autora, równie ważne, bo tak jak dopełnieniem dnia jest wieczór, tak dopełnieniem życia jest starość. W ciągu całego życia człowiek, wypełniając swoje życiowe zadania i realizując wyznaczone cele, powoli, lecz nieubłaganie zbliża się do niej. Ludzie starsi wzbogacają nasze życie i są ważną częścią społeczeństwa, niemniej istotną od młodszych pokoleń. Aby mogli godnie przeżywać okres starości, warto rozwijać odpowiedni stosunek ludzi młodych do osób starszych poprzez możliwość bezpośredniego kontaktu z nimi, a także poprzez działania edukacyjne. Starzenie jest nie tylko procesem długotrwałym i nieodwracalnym, ale także naturalnym w związku z czym edukacja dotycząca starości powinna być czymś równie naturalnym. Negatywny wpływ stereotypów dotyczących starości na indywidualne doświadczanie starzenia się, jego antycypację i nieprzychylny stosunek do osób starszych, uwidacznia potrzebę i wagę edukacji dotyczącej wieku senioralnego i osób starszych. Warto organizować działania edukacyjne w tym zakresie kierowane do dzieci. Należy spojrzeć na wiek późnej dorosłości tak jak na każdy inny etap życia – mający zalety i słabości. Dlatego warto by nieprawdziwe stereotypy na temat starości obalać już w ramach edukacji przedszkolnej. Kwestia kształtowania odpowiedniego stosunku do osób starszych oraz problem przygotowania do wieku senioralnego własnego, a wcześniej swoich rodziców i dziadków, nie jest należycie potraktowany. W programach nauczania zbyt małą wagę przywiązuje się do uczenia poszanowania dla ludzi starszych, nie omawia się procesu starzenia się, ani roli, jaką osoby starsze mogą w nim odegrać i co mają do zaoferowania młodszemu pokoleniu. W konsekwencji coraz mocniej można obserwować zanik więzi identyfikującej ludzi młodych i starych w jedną wspólnotę.

Założenie, że pomoc, doświadczenie, wiedza i współdziałanie z osobami starszymi stało się podstawą naszej innowacji pedagogicznej. Zadałyśmy sobie więc pytanie: Jak zmobilizować osoby starsze do współpracy z przedszkolem, tak aby dzieci w jak największym stopniu korzystały z wiedzy i doświadczenia seniorów. Najbardziej oczywisty wydał nam się udział osób starszych w życiu przedszkola, a tym samym ich wnucząt. W ten sposób powstała nasza innowacja „Ja potrzebuję Ciebie – Ty potrzebujesz mnie – każdy jest ważny – mały, duży i starszy”

II. OPIS ZASAD INNOWACJI

1. MOTYWACJA WPROWADZENIA I OCZEKIWANIA ZWIĄZANE Z INNOWACJĄ

Współpraca z rodzicami i osobami starszymi jest podstawą działalności przedszkola, bez niej nasza praca traci sens, a edukacja i wychowanie nie przynosi pożądaných rezultatów. To, że bywa ona trudna, wie każdy nauczyciel, co niekoniecznie wynika z winy którejkolwiek ze stron, raczej z braku zrozumienia specyfiki naszej pracy. Założyliśmy więc zmiany organizacyjne i metodyczne w pracy grup tak, aby seniorowie mogli wspólnie z dziećmi brać udział w zajęciach, wycieczkach, imprezach i uroczystościach przedszkolnych. W związku z tym, celem proponowanych zajęć jest zmiana postaw dzieci z takich, w których dominuje dystans, obojętność czy niechęć wobec osób w okresie późnej dorosłości, na takie, które cechuje zrozumienie, życzliwość i szacunek. W tym czasie będziemy wszyscy nawzajem się podpatrywać. Planowane zajęcia będą miały na celu kształtowanie właściwego obrazu osób starszych w oparciu o wiedzę dotyczącą zmian zachodzących w tym okresie życia. Istotą zajęć będzie ukazanie starości jako fazy życia, którą można i należy świadomie kształtować. Starość nie jest bowiem pozbawiona dynamiki rozwojowej z tym, że pociąga za sobą konieczność pewnej reorientacji życiowej polegającej na znalezieniu wartościowych celów.

My, jako nauczyciele zobaczymy jak zachowują się dzieci w obecności seniorów, a jak seniorowie reagują na różne sytuacje związane ze swoimi wnukami. Osoby starsze będą obserwować swoje wnuki ale i metody naszej pracy z nimi. Dzieci będą czuły się swobodnie i bezpiecznie podczas obecności swoich najbliższych. Zakładamy również, że seniorzy wykażą się inicjatywą i pomysłowością oraz będą współautorami planu edukacyjnego i wychowawczego, że wzbogacą go o swoje pomysły i doświadczenia i będą one owocem naszych comiesięcznych spotkań

Oczekujemy, że dzięki takim spotkaniom, wszystkie strony dużo się nauczą. Seniorom przybliżona zostanie oferta przedszkola: metody i formy pracy z dziećmi, rodzaje zajęć, style wychowawcze, tradycje przedszkola, oraz różne sytuacje organizacyjne mające miejsce w grupie. Nauczycielki poznają nie tylko oczekiwania seniorów względem przedszkola ale i metody wychowawcze osób starszych, sposoby reagowania na różne sytuacje związane z ich wnukami, przez co będą mogły poznać nie tylko najbliższe środowisko swoich podopiecznych ale również ich samych. Dzieci natomiast niewątpliwie czują się wśród swoich najbliższych najlepiej i takie spotkania spowodują, że środowisko przedszkolne będzie im się kojarzyć z miejscem bezpiecznym, przyjaznym, gdzie, można o wszystko, zapytać, wszystkiego dotknąć a przede wszystkim świetnie się bawić. Otwartość ta mamy nadzieję wyzwoli swobodę dzieci, chęć do poznawania nowych rzeczy, doznań oraz kreatywności co będzie podstawą do prawidłowego rozwoju i edukacji najmłodszych dzieci. Ponadto oczekujemy, że dzięki wspólnemu przebywaniu z dziećmi i seniorami nawiąże się między nami więź, która powinna przynieść wszystkim dużo satysfakcji i sukcesów.

2. OPIS, ZAKRES I MIEJSCE INNOWACJI.

Edukacja na temat starości, kształtująca adekwatne postawy wobec tego okresu życia, jest bardzo słabo reprezentowana w programach przedszkolnych. Próbą zniwelowania tej luki może być przeprowadzenie zajęć na temat osób starszych i starzenia się, których efektem ma być bardziej pozytywne myślenie o starości innych, a w perspektywie czasu także swojej, przez co proponowane zajęcia można rozumieć jako oddziaływanie profilaktyczne i

prozdrowotne.

Osoby starsze, podobnie jak młodsze, mają swoje potrzeby, jednak większość tych potrzeb jest jednakowa dla wszystkich grup wiekowych, np. potrzeba bezpieczeństwa, przynależności, miłości, szacunku, uznania, samorealizacji czy potrzeby poznawcze. Dlatego odwołanie się w trakcie zajęć do potrzeb wspólnych dla wszystkich pokoleń może ułatwić zrozumienia osób starszych przez osoby młode.

Innowacja obejmuje dzieci z grupy 3, 4 i 5 - letnich i będzie trwała przez cały rok szkolny 2015/16 na terenie Przedszkola nr 2 im. Misia Uszatka w Zawierciu, a także poza placówką (wycieczki, spacer, imprezy, wyjścia)

Innowacyjność programowa polega nie tylko na obecności seniorów we wszelkiego typu zajęciach w przedszkolu, co na ich czynnym udziale w nich.

1. Podczas pierwszego zebrania, rodzice i dziadkowie zostaną zapoznani z założeniami i celami innowacji oraz propozycjami planu współpracy z nimi. Wypełnią ankietę, w której opiszą swoje oczekiwania względem edukacji przedszkolnej, oraz zadeklarują formy i sposoby swojego uczestnictwa w innowacji.

2. Zakładamy, że zajęcia takie odbywać się będą systematycznie. Ilość seniorów uzależniona będzie od potrzeby planowanej sytuacji lub zajęcia.

3. Seniorzy będą zachęceni do: przeczytania bajki, lub 2-3 do pomocy przy ubieraniu maluchów, aż do wszystkich chętnych do uczestnictwa w zajęciu czy uroczystości.

4. Materiał będzie realizowany jako cykl zajęć, wycieczek, spotkań i uroczystości, zgodnie z podstawą programową.

5. Dzięki takim spotkaniom nastąpi wymiana doświadczeń, wyciąganie wniosków z realizacji założeń, co pozwoli na dalsze efektywne planowanie pracy i współpracy oraz możliwości bliższego poznania siebie nawzajem.

Szczegółowy plan działań innowacji ujęty jest w załączniku „Plan współpracy z rodzicami i domem rodzinnym w roku szkolnym 2015/16”, należy jednak pamiętać, że zostanie on wzbogacony i uzupełniony o propozycje rodziców i seniorów oraz założenia rocznego planu pracy naszego przedszkola

Proponowane sposoby realizacji programu

1. Podjęcie współpracy z MOPS-em,

2. Podjęcie współpracy z Uniwersytetem III wieku

3. Dzień Nauczyciela dla emerytów

- Podjęcie współpracy z zespołem Kromołowianie
- Pogadanki o zabawach z dawnych lat o dzieciństwie, o dawnym naszym mieście, spotkania tematyczne- dzielenie się swoim doświadczeniem, wiedzą, pasją życiową
- Koncert dla seniorów nawiązujący do Dnia Babci i Dziadka
- Spotkania z emerytowanymi pracownikami przedszkola

9. Realizacja projektów „Razem lepiej” „Akademia twórczej jesieni” „ Odkleić seniora od telewizora”

...10. Zajęcia aktywizujące- taniec, gra w bule, nordic walking, pilates

11. Zajęcia rękodzieła- szydełkowanie, druty, malowanie na szkle itp.

12. Udział w uroczystościach : andrzejki, zabawa karnawałowa, tematyczne wieczornice „Życie ludzkie zmienia się ale się nie kończy”

13. Spotkania z seniorami - policjanci, służba zdrowia

14. Pogadanki dotyczące przeciwdziałaniu zagrożeniom na które narażone są osoby starsze

15. Wyjazdy do opery i operetki

16. Wycieczka na Jurę – zamki

17. Zapraszanie na konkursy organizowane przez przedszkole - Kursy komputerowe

18. Piknik z okazji Pieczonego Ziemniaka

19. Warsztaty plastyczne – wspólne ozdabianie pisanek, origami lub jesienne Mandale

20. Zajęcia kulinarne- „U babci jest słodko” - dekorujemy, pieczemy

21. Teatryki wystawiane dla seniorów i przez seniorów

22. Seniorka – wolontariuszka

23. Cała Polska czyta dzieciom

24. Warsztaty plastyczne

25. Przegląd piosenki przedszkolnej pod hasłem „Przeboje naszych babc i dziadków”

26. Zorganizowanie prelekcji dla babć i dziadków z lemkarzem kardiologiem na temat „Jak zadbać o swoje serce”

27. Prezentowanie zdolności plastycznych , wokalnych przez seniorów

28. Spotkania okolicznościowe np. kolędowanie, czytanie wierszy, bajek

29. Warsztaty bożonarodzeniowe- świąteczne ozdoby

- 21 listopada „Światowy dzień życzliwości i pozdrowień”- sprawianie innym dobrych uczynków np. kolorowe kartki z pozdrowieniami dla seniorów
- Klanza- dobry sposób na zabawę- seniorzy-rodzice- dzieci
- Zorganizowanie galerii zdjęć- „Dziadkowi i ja”
- Pomoc babć w robieniu strojów na występy – krawcowa
- Dzień gier planszowych

3. CECHY INNOWACJI

- Celowość i systematyczność podejmowanych działań
- Opracowanie rocznego „Planu współpracy z rodzicami i domem rodzinnym w roku szkolnym 2015/16”
- Opracowanie zestawu scenariuszy zajęć, uroczystości, wycieczek i imprez.
- Zintegrowanie innowacji z realizacją zadań wynikających z planu pracy dydaktyczno-wychowawczego.

4. CELE OGÓLNE

- Rozwijanie wśród dzieci i młodzieży pojmowania starości jako naturalnej fazy rozwoju człowieka, etapu równoprawnego z innymi
- Przeciwdziałanie przyjmowaniu przez dzieci i młodzież negatywnych stereotypów dotyczących starości; kształtowanie pozytywnego myślenia o starości innych, a w perspektywie czasu również o swojej
- Wskazywanie korzyści płynących z uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym
- Rozwijanie u dzieci i młodzieży przekonania, że pokolenie osób starszych ma podobne potrzeby jak inne grupy wiekowe (potrzeba bezpieczeństwa, przynależności, miłości, szacunku, uznania, samorealizacji, potrzeby poznawczo – intelektualne...itd.)
- Zwiększenie wrażliwości na potrzeby osób starszych

5. CELE SZCZEGÓLWE

- Dziecko wyjaśnia pojęcia: rodzice, dzieci, dom rodzinny, rodzeństwo, dziadkowie
- Dziecko wypowiada się na temat pracy rodziców, dziadków
- Dziecko bierze udział w zajęciach, zabawach, uroczystościach i wycieczkach organizowanych przez przedszkole z udziałem rodziców i dziadków
- Dziecko podaje nazwy zawodów wykonywanych przez rodziców, dziadków
- Dziecko gromadzi informacje o swojej rodzinie , zdjęcia
- Dziecko przestrzega zasad przyjętych w domu rodzinnym
- Dziecko wykonuje drobne upominki dla domowników z okazji świąt i nie tylko
- Dziecko opowiada o członkach swojej rodziny (opisuje ich wygląd, upodobania)
- Dziecko opowiada o wydarzeniach rodzinnych (spędzanie wolnego czasu, narodziny nowego członka rodziny...itd.)

6 PRZEWIDYWANE EFEKTY

- Przywrócenie starości godności, szacunku, odpowiedniego miejsca w rodzinie
- Praktyczne wykorzystanie w pracy z dziećmi wiedzy i umiejętności osób starszych
- Promowanie przedszkola w bliższym i dalszym środowisku

III. EWALUACJA

Na początku innowacji zostanie skierowana do rodziców ankieta, na podstawie, której nauczycielki poznają oczekiwania i możliwości uczestnictwa w innowacji poszczególnych rodziców. Pomoże ona wzbogacić opracowany „Plan współpracy z rodzicami i domem rodzinnym w roku szkolnym 2015/16”, który to dokument obok protokołów z zebrań z rodzicami, będzie potwierdzać prowadzoną innowację.

Pod koniec trwania innowacji zostaną przeprowadzone :

- Bezpośrednie obserwacje i rozmowy z dziećmi
- Analiza ich wypowiedzi
- Ankieta ewaluacyjna dla rodziców, nauczycieli i personelu technicznego pracującego w grupie 3, 4 i 5 - latków

Na ich podstawie wyciągnięte zostaną wnioski, które zostaną przedstawione dyrektorowi i radzie pedagogicznej oraz rodzicom, po zakończeniu ewaluacji.

IV. ZAŁĄCZNIKI

- Plan współpracy z rodzicami i domem rodzinnym
- Przykładowe scenariusze zajęć
- Przykładowe scenariusze wycieczek
- Przykładowe scenariusze uroczystości przedszkolnych
- Ankieta wprowadzająca w innowację pedagogiczną dla rodziców
- Ankieta ewaluacyjna.